

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3248/2020. (VII. 1.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Kúria Kfv.III.38.233/2019/2. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésre irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] A gazdasági társaság indítványozó jogi képviselője (dr. Halmos Péter ügyvéd) útján az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján alkotmányjogi panasszal fordult az Alkotmánybírósághoz. Indítványában a Kúria 2019. november 12-én meghozott Kfv.III.38.233/2019/2. számú végzése alaptörvény-ellenességének a megállapítását és megsemmisítését, valamint a másodfokú, végleges határozat végrehajtásának felfüggesztését kérte. Álláspontja szerint a támadott döntés ellentétes az Alaptörvény R) cikk (2), XV. cikk (1) és (2), illetve a XXVIII. cikk (1) bekezdéseivel.
- [2] 1. Az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló ügyben az indítványozó gazdasági társasággal, illetve egy további személlyel szemben a perbeli alperes másodfokú közigazgatási hatóság az alapeljárásban, majd pedig a közigazgatási ügyekben eljáró bíróság hatályon kívül helyező döntését követő megismételt eljárásban is közigazgatási bírságot szabott ki. A döntéssel szemben az indítványozó ismételt bírósághoz fordult, amely a keresetet elutasította. A Kúria az indítványozó felülvizsgálati kérelmének befogadását megtagadta.
- [3] Az indítványozó szerint sérült a törvény előtti egyenlőség követelménye és a tisztességes bírósági eljáráshoz való joga, illetve egyéb helyzet szerinti diszkrimináció valósult meg, mivel a Kúria szerint a joggyakorlat egységének biztosítása nem indokolta a felülvizsgálati kérelem befogadását, holott végzésében maga ismerte el, hogy az elsőfokú bíróság eltért az egységes joggyakorlattól, így az indítványozó hasonló helyzetben lévő jogalanyokhoz képest hátrányt szenvedett, melynek indokát a Kúria nem adta. Álláspontja szerint továbbá az, hogy a kis- és középvállalkozások számára a kis- és középvállalkozásokról, fejlődésük támogatásáról szóló 2004. évi XXXIV. törvény 12/A. §-a pozitív diszkriminációt biztosít a szankciók alkalmazhatósága tekintetében, így azzal, hogy a bíróság nem tekintette jelentősnek ezen címzett kört (ahova az indítványozó is tartozik) és bírságügyeket, szintén sérti a törvény előtti egyenlőség követelményét, így már emiatt is be kellett volna fogadnia a Kúriának a felülvizsgálati kérelmet. Az indítványban hivatkozottak szerint mindenkit megillet az a jog, hogy befogadja a Kúria a jogszabálysértőnek vélt ítéletet támadó felülvizsgálati kérelmet, ha a joggyakorlat egységének biztosítása a gyakorlatban így biztosítható. A befogadási feltételek mellőzésével a Kúria megsértette az R) cikk (2) bekezdését is, mely kimondja, hogy a jogszabályok mindenkiére kötelezőek.
- [4] 2. Az Alkotmánybíróságnak az Abtv. 56. §-a alapján mindenképp azt kellett megvizsgálnia, hogy az alkotmányjogi panasz a befogadhatóság törvényi feltételeinek eleget tesz-e. A befogadás visszautasítása esetén az Alkotmánybíróság rövidített indokolással ellátott végzést hoz, amelyben megjelöli a visszautasítás indokát [Abtv. 56. § (3) bekezdés].
- [5] Az Abtv. 29. §-a a befogadhatóság feltételeként határozza meg, hogy az – egyéb törvényi feltételeknek megfelelő – alkotmányjogi panasz a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet tartalmazzon vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést vessen fel. E két feltétel alternatív jellegű, így az egyik fennállása önmagában is megalapozza az Alkotmánybíróság érdemi eljárását [21/2016. (XI. 30.) AB határozat, Indokolás [20]; 34/2013. (XI. 22.) AB határozat, Indokolás [18]]. E követelménynek az alkotmányjogi panasz nem felel meg, az alábbiak szerint.
- [6] Az indítványozó alapvetően az ítélkezési gyakorlat egysége biztosításának követelményét fogalmazta meg alapvető jogként indítványában, az Alaptörvény XV. cikk (1) bekezdése szerinti törvény előtti egyenlőség követelményéből, illetve a XXVIII. cikk (1) bekezdése szerinti tisztességes eljáráshoz való jogból levezetve, melynek

figyelmen kívül hagyásával a Kúria alapjogsértést követett el. Azzal továbbá, hogy nem bírálta el a felülvizsgálati kérelmét, holott annak feltételei adottak voltak, egyéb helyzet szerinti diszkriminációt valósított meg az indítványozó és más jogalanyok között.

- [7] A jogalkalmazás egységessége és kiszámíthatósága a törvény előtti egyenlőség követelményével és a tisztességes eljáráshoz való joggal is szoros kapcsolatot mutat, részét képezi továbbá a jogbiztonság követelményének is. Abból a követelményből fakad, amely szerint a jogértelmezés nem válhat a jogalkalmazó szerv önkényes, szubjektív döntésének eszközévé. Amennyiben a bíróságok azonos tényállású ügyben, változatlan jogi környezet mellett eltérő tartalmú ítéleteket hoznak, sérül a jogbiztonság követelménye, a jogalkalmazó szervek döntéseire vonatkozó kiszámíthatósági és előre láthatósági elvárás [ld. 3026/2015. (II. 9.) AB határozat, Indokolás [27]]. A törvény előtti egyenlőség sérelme ezzel az összefüggésben akkor valósulhat meg, ha akár a jogszabályok, akár a jogalkalmazó szervek a jogalanyok egy köre számára biztosít valamely eljárési eszközt a jogalkalmazás egységessége követelményének felhívására, míg a velük összehasonlítható helyzetben lévő más személyek számára nem, e megkülönböztetés pedig önkényes, vagyis nincs tárgyilagos mérlegelés szerint észszerű indoka [az alkalmazandó tesztre ld. 14/2014. (V. 13.) AB határozat, Indokolás [32]; 32/2015. (XI. 19.) AB határozat, Indokolás [80]]. Hasonlóképpen, a tisztességes bírósági eljáráshoz való jog és annak részjogosítványaként a bírói jogvédelem követelményének sérelme is felmerülhet, ha a bíróság a perbe vitt jogokról nem dönt érdemben, holott eljárásának feltételei fennállnak.
- [8] Jelen ügyben ugyanakkor a Kúria végzése egyrészt egyértelműen kimondja, hogy a nem látott a joggyakorlatot egységesítő vagy továbbfejlesztő jellegű, értelmezésre szoruló vitatott jogkérdést, az indítványozó által hivatkozott jogegységi határozattal ellentétes jogszabály-alkalmazást, a jogerős ítélet összhangban van a Kúria vonatkozó gyakorlatával (Kfv.VI.37.376/2018/6.), és nem talált a jogerős ítélettől eltérő, ellentétes tartalmú értelmezést tartalmazó döntést sem. A döntés tehát indokát adja annak, hogy nem merült fel a joggyakorlattól való eltérés, ekként az egységes, kiszámítható jogalkalmazás sérelme. A felvetett jogkérdés különleges súlya, illetve társadalmi jelentősége mint befogadási indok vonatkozásában pedig kifejtette, hogy konkrét ügy, az érintettek számára tekintettel nem érint széles társadalmi rétegeket vagy jogalanyok egy körül nem határolható csoportját, vagyis az indítványozó hivatkozásával ellentétben nem általánosságban a kis- és középvállalkozások fennmaradásához fűződő érdeket nem tekintette jelentősnek, hanem a befogadási feltételt a konkrét ügyben felmerült konkrét problémára vonatkoztatta. Mindezek alapján az indítvány nem vet fel bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet, sem pedig olyan új, alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést, amely a panasz befogadását és érdemi elbírálását indokolná.
- [9] Az Alaptörvény XV. cikk (2) bekezdés szerinti hátrányos megkülönböztetés tilalma az alapjogok tekintetében és egyúttal védett tulajdonság alapján tett különbségtételt tiltja, az indítványozó azonban nem hivatkozott arra, hogy mely olyan védett, vagyis megváltoztathatatlan, vagy csak jelentős nehézségek árán megváltoztatható tulajdonsága miatt érte diszkrimináció, illetve hogy vállalkozásának jellege miatt minősül ilyennek. Ilyen tartalmú indokolás hiányában pedig a kérelem nem felel meg a határozottság Abtv. 52. § (1b) bekezdésében írt követelményének [34/2014. (XI. 14.) AB határozat, Indokolás [212]]. Mindezekon túl, az R) cikk (2) bekezdésében foglaltak nem minősülnek olyan, Alaptörvényben biztosított jogoknak, melyre alkotmányjogi panasz alapítható. Ez természetesen nem jelenti azt, hogy a követelménynek ne kellene érvényesülnie minden helyzetben, pusztán azt, hogy önálló vizsgálatát nem folytathatja le indítvány alapján az Alkotmánybíróság.
- [10] 3. Mivel a kifejtettek szerint az alkotmányjogi panasz részben nem felelt meg az Abtv. 27. § (1) bekezdés a) pontjának és az 52. § (1b) bekezdés e) pontjának, illetve a befogadhatóság Abtv. 29. §-ában előírt feltételének, az Alkotmánybíróság azt az Abtv. 56. § (1)–(3) bekezdése alapján eljárva, az Ügyrend 30. § (2) bekezdés a) és h) pontjai alapján visszautasította. Az Alkotmánybíróságnak az indítvány visszautasítására tekintettel nem kellett döntenie az Abtv. 61. § (1) bekezdése szerinti végrehajtás felfüggesztése tárgyában előterjesztett kérelemről.

Budapest, 2020. június 9.

Dr. Varga Zs. András s. k.,
tanácsvezető, előadó alkotmánybíró

Dr. Varga Zs. András s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Handó Tünde
alkotmánybíró helyett

Dr. Varga Zs. András s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Pokol Béla
alkotmánybíró helyett

Dr. Varga Zs. András s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Schanda Balázs
alkotmánybíró helyett

Dr. Varga Zs. András s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Szívós Mária
alkotmánybíró helyett

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/168/2020.

